

Απρίλης
Πίνακας του Γιάννη Τσαρούχη

Ο Απρίλιος, ή Απρίλης, ή Απρίλτς (Ποντιακά), είναι ο τέταρτος μήνας του έτους κατά το Ιουλιανό και το Γρηγοριανό Ημερολόγιο, ο όγδοος κατά το Εκκλησιαστικό που αρχίζει τον Σεπτέμβριο, ο δεύτερος κατά το παλαιό ρωμαϊκό ημερολόγιο και ο δέκατος στο αττικό ημερολόγιο ο οποίος ονομάζονταν Μουνιχιών και αντιστοιχούσε στο χρονικό διάστημα 24 Μαρτίου-22 Απριλίου του Γρηγοριανού ημερολογίου. Ο Απρίλιος περιλαμβάνει 30 ημέρες.

Η λέξη Απρίλιος ετυμολογείται σύμφωνα με μια άποψη από το λατινικό *Aprillis* που προέρχεται από το ρήμα *aperire*, που σημαίνει «ανοίγω». Είναι ο μήνας κατά τον οποίο ο καιρός «ανοίγει» και έρχεται η Άνοιξη, όπως σημειώνεται στο Μέγα Συναξαριστή. Οι Ρωμαίοι, πάλι, θεωρούσαν τον Απρίλη ως ιερό μήνα της θεάς *Venus* (Αφροδίτης) και είναι πιθανό η ονομασία του να προέρχεται, σύμφωνα με μια δεύτερη άποψη από τη θεά Αφροδίτη.

Ο Απρίλιος μέχρι την εποχή του Ρωμαίου Αυτοκράτορα Ιουλίου Καίσαρα περιελάμβανε 29 ημέρες και από τότε 30. Το 65 μ. Χ. ο Νέρων προσπάθησε, χωρίς επιτυχία, να μετονομάσει τον Απρίλιο σε Νερόνιο (*Neronius*) σε ανάμνηση της σωτηρίας του μετά από μια αποτυχημένη απόπειρα δολοφονίας του στην οποία συμμετείχε και ο δάσκαλός του Σενέκας, που τελικά αυτοκτόνησε για να αποφύγει τον εξευτελισμό.

Οι Ρωμαίοι γιόρταζαν κατά τη διάρκεια του Απρίλη την Αφροδίτη και τον Απόλλωνα (την 1η Απριλίου), την Κυβέλη (τα Μεγαλήσια από τις 4 έως τις 10 Απριλίου), ενώ στις 22 Απριλίου γιορτάζονταν (με ανάλογες κρασοκατανύξεις) τα *Vinalia priora*, οι πρώτες γιορτές κρασιού του έτους. Στα τέλη του μήνα ξεκινούσαν επίσης και τα *Floralia*, τα Ρωμαϊκά Ανθεστήρια, προς τιμήν της θεάς της βλάστησης και της Άνοιξης, της *Flora*.

Ο ελληνικός λαός δίνει στο μήνα και τα ονόματα **Απρίλης**, **Απρίλες**, και **Λαμπριάτης** από την συμπτωματικά μεγάλη θρησκευτική εορτή του Πάσχα (Λαμπρή) που τελείται συνήθως το μήνα αυτό. Σ' άλλες πάλι περιοχές ο Απρίλης αποκαλείται και «

Γρίλλης

» (γκρινιάρης) επειδή στον μήνα αυτόν τελείωναν τα αποθέματα της προηγούμενης συγκομιδής και δημιουργούνταν οικογενειακές γκρινιές. Αποκαλείται και

τιναχτοκοφινίτης

επειδή τινάζουν τα κοφίνια για να τα καθαρίσουν: «Απρίλης, γρίλλης, τιναχτοκοφινίτης». Αναφέρεται, επίσης, και ως Αϊ-Γεωργίτης λόγω της εορτής του Αγίου Γεωργίου στις 23 του μήνα, η οποία γιορτάζεται με διάφορους αθλητικούς και ιππικούς αγώνες.

Ο Απρίλης τραγουδήθηκε ιδιαίτερα από τους ποιητές αλλά κι από τον λαό μας: Έτσι ο ποιητής Διονύσιος Σολωμός λέει: «Έστησ' ο Έρωτας χορό με τον ξανθό Απρίλη» και «Ο Απρίλης με τον Έρωτα χορεύουν και γελούνε».

Παροιμίες για τον Απρίλη

Αλί στα Μαρτοκλάδευτα και τ' Απριλοσκαμένα. [δηλ. Το Μάρτη δεν πρέπει να γίνεται κλάδεμα και τον Απρίλη δεν πρέπει να σκάβουμε τη γη]

Αν βρέξει ο Απρίλης δυο νερά κι ο Μάης άλλο ένα τότε τ' αμπελοχώραφα χαίρονται τα καημένα.

Αν βρέξει ο Μάρτης δυο νερά κι ο Απρίλης άλλο ένα, χαρά σε εκείνον τον ζευγά που 'χει στη γη σπαρμένα.

Αν βρέξει ο Μάρτης δυο νερά κι ο Απρίλης πέντε-δέκα, να ιδείς το κοντοκρίθαρο πώς στρίβει το μουστάκι, να ιδείς και τις αρχόντισσες πώς ψιλοκρισαρίζουν, να ιδείς και την φτωχολογιά πώς ψιλοκοσκινάει.

Αν κάνει ο Απρίλης δυο νερά κι ο Μάης άλλο ένα, χαρά στονε τον γεωργό που 'χει πολλά σπαρμένα.

Αν κάνει ο Μάρτης τρία νερά κι ο Απρίλης άλλα δύο, να δεις του Μάρτη τα κουκιά, τ' Απρίλη τα σιταράκια, να δεις το γερο-Κρίθαρο πώς τρέφει τη μουστάκα.

Απρίλης έχει τα χάδια κι ο Μάρτης τα δαυλιά.

Απρίλης φέρνει την δροσιά, φέρνει και τα λουλούδια.

Απρίλης, Μάης, κοντά είν' το θέρος.

Ενας κούκος δε φέρνει την Άνοιξη.

Και τ' Απριλίου τις δεκαοχτώ, πέρδικα ψόφησε στ' αυγό. [δηλ. απ' το κρύο]

Ο Απρίλης έχει τ' όνομα κι ο Μάης τα λουλούδια.

Ο Απρίλης με τα λούλουδα κι ο Μάης με τα ρόδα.

Ο Απρίλης ο γρίλλης, ο Μάης ο πολυψωμάς. [δηλ. το μήνα Απρίλιο οι γεωργοί έχουν λίγες αγροτικές εργασίες ενώ τον Μάιο έχουν πολλές και χρειάζονται πολλά ψωμιά για τους εργάτες]

Ο Μάρτης έχει τ' όνομα, κι ο Απρίλης τα λουλούδια.

Σαν ρίξει ο Μάρτης μια βροχή κι Απρίλης άλλη μία, να δεις κουλούρες στρογγυλές και πίτες σαν αλώνι.

Τον Απρίλη και το Μάη κατά τόπους τα νερά.

Του Απρίλη η βροχή, κάθε σταγόνα και φλουρί.

Του Απρίλη η βροχή, κάθε στάλα και φλουρί.

Του Μάρτη ξύλα φύλαγε, μην κάψεις τα παλούκια, και τ' Απριλιού τις δεκοχτώ, μην κάψεις τα καρούλια (του αργαλειού).

Των καλών ναυτών τα ταίρια τον Απριλομάη χηρεύουν.

Ως τ' Απριλιού τις δεκαοχτώ να 'χεις τα μάτια σου ανοιχτά.

Περάσανε οι δεκαοχτώ, άραξε πάνω σ' ένα αυγό. [δηλ. Οι γεωργοί ανησυχούν για τον καιρό μέχρι τις 18 Απριλίου]

Πηγές: Βικιπαίδεια, Πάπυρος Λαρούς Μπριτάνικα
Πηγή για τις παροιμίες [Βικιφθέγματα](#)